



PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MARIAN BANAŚ

LSZ.411.004.03.2021

Pan
Michał Dworczyk
Minister – członek Rady Ministrów
Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Aleje Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zmienione zgodnie z treścią uchwały nr 47/2022 Kolegium Najwyższej Izby Kontroli z 28 września 2022 r.

I/21/003 – Realizacja programu „Polskie Szwalnie” oraz przedsięwzięcia „Stalowa Wola”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów ¹ , Aleje Ujazdowskie 1/3, 00-583 Warszawa.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Michał Dworczyk, Minister – członek Rady Ministrów, wykonujący zadania Szefa KPRM od 19 grudnia 2017 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Działania podejmowane przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów w zakresie programu „Polskie Szwalnie” oraz przedsięwzięcia „Stalowa Wola”.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2021, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli ³ Delegatura w Szczecinie
Kontrolerzy	1. Ewelina Czerepska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/215/2021 z 30 listopada 2021 r. 2. Adam Borowski, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr LSZ/216/2021 z 30 listopada 2021 r. 3. Bogusław Wójcik, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/217/2021 z 30 listopada 2021 r.

(akta kontroli str. 1-6, 11, 244)

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	<p>W latach 2020-2021 (do 30 października) do KPRM dostarczono łącznie 171,6 mln masek medycznych i niemedycznych wyprodukowanych w ramach programu „Polskie Szwalnie” realizowanego przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. w Warszawie⁵. Celem programu była ochrona miejsc pracy w polskich szwalniach oraz wyprodukowanie deficytowego w tamtym czasie asortymentu, a przy tym wsparcie przedsiębiorców dotkniętych skutkami COVID-19. Szczegółowe zasady określające m.in. czynności służące realizacji decyzji Prezesa Rady Ministrów, wymagania dotyczące dostarczanych produktów, sposoby dokonywania zamówień, realizację dostaw i ich odbiór, a także wzajemne rozliczenia, przyjęto w umowie zawartej 6 maja 2020 r. pomiędzy KPRM i ARP S.A. KPRM, zgodnie z postanowieniami umowy, akceptowała składane przez ARP S.A. oferty na dostawę masek medycznych i niemedycznych oraz dokonała ich odbioru i rozliczenia.</p> <p>W wyniku realizacji przedmiotowej umowy w latach 2020-2021 (do 30 października) do KPRM dostarczono 104,8 mln masek medycznych oraz 66,8 mln masek niemedycznych, za łącznie 313 303,6 tys. zł, co stanowiło 78,33% maksymalnej kwoty ustalonej w umowie. Żaden z podmiotów, do którego maski zostały przekazane nie wnosił uwag co do ich jakości.</p>
---------------------	--

¹ Dalej: KPRM.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

³ Dalej: NIK.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: ARP S.A. lub Agencja.

Do czasu zakończenia kontroli, tj. 15 kwietnia 2022 r., KPRM nie była angażowana w realizację przez ARP S.A. przedsięwzięcia polegającego na zakupie linii do produkcji masek w fabryce w Stalowej Woli, nie dokonała też rozliczenia żadnego z wydatków poniesionego przez ARP S.A. w związku z realizacją przedsięwzięcia „Stalowa Wola”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR Działania podejmowane przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów w zakresie programu „Polskie Szwalnie” oraz przedsięwzięcia „Stalowa Wola”.

Opis stanu faktycznego

1. Wojewoda Mazowiecki wnioskiem WBZK – I.6333.40.2020 z 16 marca 2020 r. zwrócił się do Prezesa Rady Ministrów o wydanie ARP S.A. polecenia polegającego na dokonywaniu:

- zakupu produktów leczniczych i wyrobów medycznych oraz surowców, składników, materiałów i półproduktów służących do wytwarzania produktów leczniczych i wyrobów medycznych, które mogą być wykorzystywane w związku z przeciwdziałaniem COVID-19;
- dystrybucji ww. produktów do podmiotów, które zostaną wskazane w trybie odrębnym przez ministra właściwego do spraw zdrowia.

(akta kontroli str. 243)

Decyzją z 16 marca 2020 r., znak BPRM.222.18.53.2020(2) wydaną na podstawie art. 11 ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych⁶ Prezes Rady Ministrów polecił ARP S.A. realizację wskazanych w ww. wniosku działań.

Działania miały być realizowane do czasu odwołania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, wprowadzonego na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego⁷.

W decyzji wskazano także, że finansowanie realizacji polecenia nastąpi ze środków budżetu państwa z części budżetowej, której dysponentem jest Wojewoda Mazowiecki, na podstawie umowy zawartej przez Wojewodę Mazowieckiego z ARP S.A., a w przypadku odmowy jej zawarcia, niniejsza decyzja staje się natychmiast wymagalna i stanowi podstawę do egzekwowania od ARP S.A. realizacji polecenia objętego niniejszą decyzją.

(akta kontroli str. 12-13)

Wobec nie zawarcia umowy pomiędzy Wojewodą Mazowieckim a ARP S.A. Prezes Rady Ministrów decyzją z 2 kwietnia 2020 r., znak BPRM.222.22.72.2020 wydaną na podstawie art. 11 ust. 2 i ust. 3 ustawy COVID, polecił ARP S.A. realizację działań w zakresie przeciwdziałania COVID-19, polegających na dokonywaniu zakupu i dystrybucji produktów i usług, do czasu odwołania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, wprowadzonego na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia

⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, ze zm.; dalej: ustawa COVID.

⁷ Dz. U. poz. 433; rozporządzenie uchylone z dniem 20 marca 2020 r.

20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii⁸. Działania te dotyczyły:

- 1) zakupu produktów leczniczych i wyrobów medycznych (w tym wszelkich narzędzi, przyrządów, aparatów, sprzętu oraz urządzeń, materiałów lub innych artykułów, stosowanych samodzielnie lub w połączeniu, włączając oprogramowanie niezbędne do właściwego stosowania wyrobu, przeznaczonych przez wytwórcę do stosowania u ludzi na potrzeby, chociażby pobocznie, procedur medycznych) oraz surowców, składników, materiałów i półproduktów służących do wytwarzania produktów leczniczych i wyrobów medycznych, jak również zakupu produktów higienicznych lub innych produktów, oraz surowców, składników, materiałów i półproduktów służących do wytwarzania produktów higienicznych lub innych produktów, które mogą być wykorzystywane w związku z przeciwdziałaniem lub zwalczaniem skutków stanu epidemii COVID-19, w tym takie produkty, które mogą być wykorzystane na potrzeby ochrony osobistej;
- 2) zakupu towarów lub usług niezbędnych do dokonywania zakupu towarów, o których mowa w pkt 1, lub umożliwiających adresatowi decyzji ich samodzielną produkcję lub produkcję przy współdziałaniu podmiotów trzecich, celem wykorzystania w związku z przeciwdziałaniem lub zwalczaniem skutków stanu epidemii COVID-19;
- 3) dystrybucji produktów, o których mowa w pkt 1, jak również towarów i usług, o których mowa w pkt 2, do podmiotów, które zostaną wskazane w trybie odrębnym przez ministra właściwego do spraw zdrowia.

W decyzji wskazano także, że finansowanie realizacji polecenia dotyczyć będzie kosztów ponoszonych przez ARP S.A. związanych z realizacją polecenia i nastąpi ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na podstawie umowy zawartej przez Szefa KPRM z ARP S.A., przy czym w przypadku odmowy zawarcia przez ARP S.A. umowy z Szefem KPRM, niniejsza decyzja stanie się natychmiast wymagalna i będzie stanowić podstawę do egzekwowania od ARP S.A. realizacji polecenia objętego niniejszą decyzją.

(akta kontroli str. 14-15)

Decyzją z 9 kwietnia 2020 r., znak BPRM.222.22.72.2020(2), wydaną na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy COVID, Prezes Rady Ministrów zmienił zapis dotyczący źródła finansowania zakupów, wskazując że „finansowanie realizacji polecenia nastąpi ze środków budżetu państwa z części budżetowej, której dysponentem jest Szef KPRM, na podstawie umowy zawartej przez Szefa KPRM z ARP S.A.”⁹

(akta kontroli str. 16-17)

Decyzją z 21 kwietnia 2020 r., znak BPRM.222.22.12.8.2020, wydaną na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy COVID, Prezes Rady Ministrów po raz kolejny polecił ARP S.A. realizację działań w zakresie przeciwdziałania COVID-19. Działania te określone zostały w taki sam sposób, jak w decyzji z 2 kwietnia 2020 r. Jako źródło finansowania wskazano środki budżetu państwa z części budżetowej, której dysponentem jest Szef KPRM. W decyzji wskazano również, że w przypadku braku zawarcia przez ARP S.A. umowy z Szefem KPRM, niniejsza decyzja stanie się

⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 340.

⁹ Polecenie ujęte w decyzji z 2 kwietnia 2020 r. miało być finansowane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, ze zm.).

natychmiast wymagalna i będzie stanowić podstawę do egzekwowania od ARP S.A. realizacji objętego nią polecenia.

(akta kontroli str. 18-19)

Umowa pomiędzy Skarbem Państwa – Szefem KPRM a ARP S.A. została zawarta 6 maja 2020 r.¹⁰, a jako motywy jej zawarcia (Preambuła) wskazano decyzje Prezesa Rady Ministrów z 16 marca 2020 r., 2 kwietnia 2020 r., 21 kwietnia 2020 r. W zakresie przedmiotu umowy (§ 1) przyjęto, że ARP S.A.:

- 1) nabędzie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej lub poza jej granicami w imieniu własnym niezbędne do przeciwdziałania COVID-19:
 - produkty lecznicze w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne¹¹,
 - wyroby medyczne w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych¹²,
 - produkty higieniczne rozumiane jako produkty kosmetyczne¹³, z wyłączeniem produktów kosmetycznych przeznaczonych do perfumowania, zmiany wyglądu, utrzymywania w dobrej kondycji zewnętrznych części ciała ludzkiego lub zębów oraz błon śluzowych jamy ustnej lub korygowania zapachu ciała,
 - środki ochrony indywidualnej¹⁴, w tym również środki ochrony indywidualnej stanowiące wyroby medyczne we wskazanym wyżej znaczeniu,
 - surowce, składniki, materiały i półprodukty służące do wytwarzania produktów leczniczych i wyrobów medycznych we wskazanym wyżej znaczeniu¹⁵,
- 2) dostarczy Produkty na zasadach określonych w Umowie do podmiotów, które zostaną wskazane przez Ministra Zdrowia w trybie § 5 Umowy¹⁶ wraz z dokumentami wymaganymi przez prawo.

W zasadach ogólnych realizacji Umowy (§ 2) przyjęto m.in., że: 1) ARP S.A. wykonywać będzie Umowę w oparciu o posiadane zasoby organizacyjne i pracownicze na terenie kraju oraz poza jej granicami, w zakresie jaki można pogodzić z bieżącym funkcjonowaniem ARP S.A. bez narażania się na odpowiedzialność odszkodowawczą wobec podmiotów trzecich ze względu na wcześniej podjęte zobowiązania; 2) KPRM ma prawo kontrolowania postępu prac objętych Umową, w szczególności przez żądanie od ARP S.A. niezwłocznego usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie wykonywania Umowy oraz przedstawienia, w wyznaczonym odpowiednim terminie, pisemnych lub ustnych wyjaśnień w sprawach objętych zakresem Umowy; 3) przy wykonywaniu Umowy ARP S.A. może posługiwać się podwykonawcami, przy czym ponosi w pełnym zakresie odpowiedzialność za działania lub zaniechania osób trzecich, działających w jego imieniu lub na jego rzecz tak jak za działania lub zaniechania własne; 4) ARP S.A. celem realizacji Umowy dokonywać będzie zakupów z wyłączeniem

¹⁰ Dalej: Umowa.

¹¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1977, ze zm.; dalej: ustawa Prawo farmaceutyczne.

¹² Dz. U. z 2021 r. poz. 1565; dalej: ustawa o wyrobach medycznych.

¹³ W rozumieniu art. 2 ust. 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczącego produktów kosmetycznych Dz. Urz. UE L 342 z 22.12.2009 r., str. 59, ze zm.; dalej: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) dotyczące produktów kosmetycznych.

¹⁴ W rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/425 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie środków ochrony indywidualnej oraz uchylenia dyrektywy Rady 89/686/EWG Dz. UE z dnia 31 marca 2016 r., L 81/51; dalej: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie środków ochrony indywidualnej.

¹⁵ Zwanych dalej: Produktami.

¹⁶ Zwanych dalej: Podmiotami odbierającymi.

przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁷, w oparciu o art. 6 ustawy COVID; 5) ARP S.A. zapewnia i gwarantuje, że w związku z realizacją misji ARP S.A. ujętej w dokumentach korporacyjnych ARP S.A., wykonywanie zobowiązań ARP S.A. objętych Umową będzie realizowane za wynagrodzeniem ograniczającym się do kosztów realizacji przez ARP S.A. zobowiązań umownych z wyłączeniem zysku.

W postanowieniach umowy dotyczących:

1) Produktów (§ 3) przyjęto m.in., że ARP S.A. zapewnia, że: Produkty, w chwili ich odbioru zgodnie z Umową, będą spełniały wszelkie normy prawne, techniczne i jakościowe, przewidziane dla takich Produktów, w tym odpowiednie atesty lub certyfikaty lub oświadczenia zgodności, umożliwiające obrót Produktem na terenie Unii Europejskiej; uwzględniając przewidywany czas dostarczenia Produktów do Podmiotów Odbierających – okres ważności nabywanych Produktów umożliwi ich użycie do przeciwdziałania COVID-19 przez Podmioty Odbierające, KPRM może oznaczyć w zamówieniu minimalny okres ważności Produktów;

2) Zamówień (§ 4) przyjęto, że nabywanie Produktów będzie następowało w oparciu o:

a) „Wykaz zapotrzebowania” sporządzany przez, działającego w imieniu KPRM, Ministra Zdrowia i przekazywany każdorazowo przez wskazaną osobę umocowaną przez Ministra Zdrowia. Wykaz zapotrzebowania określać będzie każdorazowo: nazwy rodzajowe poszczególnych Produktów, ilość Produktów, maksymalną cenę jednostkową, po której KPRM dopuszcza nabywanie od ARP S.A. poszczególnych rodzajów Produktu (§ 4 ust. 1); lub

b) składane przez ARP S.A. w KPRM oferty nabycia Produktów wraz ze wskazaniem rodzaju i ilości Produktu, który miałby być przedmiotem ewentualnego zamówienia, ceny jednostkowej za sztukę (§ 4 ust. 6);

3) Dostawy (§ 5) przyjęto m.in., że: miejscem dostawy Produktów będą miejsca wskazane każdorazowo przez Ministra Zdrowia, co najmniej na 3 dni przed oczekiwanym terminem dostawy. ARP S.A. odpowiada za właściwe zabezpieczenia Produktów na czas przewozu, aby dostarczyć je w należyłym stanie; ryzyko przypadkowej utraty rzeczy oraz odpowiedzialność za ewentualne szkody powstałe w trakcie dostawy ponosi ARP S.A. Podmiotem odbierającym jest wskazany przez Ministra Zdrowia wraz z miejscem dostawy podmiot upoważniony do odbioru Produktów w określonym miejscu dostawy;

4) Odbioru dostawy (§ 6) przyjęto m.in., że zastrzeżenia co do ilości oraz jakości przedstawionych do odbioru Produktów, zgłasza podmiot odbierający w protokole Odbioru Produktów lub za pośrednictwem KPRM w terminie nieprzekraczającym 7 dni roboczych od dnia podpisania protokołu Odbioru Dostawy danych Produktów. Natomiast w wypadku wad ukrytych w terminie 7 dni roboczych od dnia ich ujawnienia, jednak nie później niż 2 lata od daty ich odbioru od ARP S.A., chyba że krótszy termin wynika z regulacji prawa obcego. W przypadku, gdy dostarczone Produkty okażą się niezgodne z Umową, w szczególności pod względem ilościowym lub jakościowym, ARP S.A. zobowiązana jest na własny koszt odebrać wadliwe Produkty i zastąpić je w terminie uzasadnionym racjonalną gospodarką i uzgodnionym przez strony Produktami wolnymi od wad i spełniającym wymagania jakościowe albo uzupełnić braki w dostawie poprzez dostarczenie brakującej liczby Produktów;

¹⁷ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm., uchylona z dniem 1 stycznia 2021 r.

5) Zasad rozliczeń stron (§ 7) przyjęto m.in., że: cena ARP obejmuje zwrot kosztu zakupu (ceny) przez ARP S.A. wszystkich Produktów ujętych w Zamówieniach dostarczonych i odebranych zgodnie z Umową oraz poniesionych uzasadnionych przez ARP S.A. kosztów realizacji Dostawy, w tym ewentualne wynagrodzenie pośredników handlowych, koszty transferów zagranicznych, rozliczeń międzybankowych, akredytyw, dostawy (w tym ubezpieczenia, załadunku, przeładunku, rozładunku, ubezpieczenia, przewoźnika, spedytora), wszelkie podatki i opłaty, w tym cła, opłaty lotniskowe, magazynowe, koszty zaangażowania zasobów. Łączna należność z tytułu Umowy nie mogła przekroczyć równowartości kwoty 400 000 000 zł brutto. Cena ARP mogła obejmować wyłącznie koszty uzasadnione i poniesione w celu i w związku z należytą realizacją przedmiotu Umowy. ARP S.A. wystawi fakturę VAT, stanowiącą podstawę zapłaty Ceny ARP za dane zamówienie, po zaakceptowaniu przez podmiot odbierający dostawy;

6) Terminu obowiązywania (§ 9) przyjęto m.in., że: na zasadach określonych w Umowie ARP S.A. wykonywać będzie obowiązki wskazane w § 1 Umowy w okresie do dnia: zakończenia obowiązywania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej aktów prawnych, stwierdzających istnienie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii w związku z COVID-19, lub do wyczerpania kwoty, o której mowa w § 7 ust. 2 Umowy; wygaśnięcia lub uchylecia Decyzji, w zależności od tego, które zdarzenie wystąpi wcześniej, chyba że strony na piśmie postanowią inaczej. W zakresie realizacji czynności wskazanych w § 1, w okresie pomiędzy wydaniem decyzji Prezesa Rady Ministrów z 16 marca 2020 r. a zawarciem Umowy, czynności te zostaną rozliczone na zasadach wskazanych w Umowie.

(akta kontroli str. 56-75)

Celem skorygowania nieprecyzyjnie opisanego przedmiotu zawartej Umowy, 4 czerwca 2020 r. pomiędzy KPRM a ARP S.A. został zawarty aneks, w którym określono m.in., że w celu realizacji Decyzji Prezesa Rady Ministrów ARP S.A. wykona następujące czynności:

- 1) nabędzie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej lub poza jej granicami w imieniu własnym niezbędnych do przeciwdziałania COVID-19:
 - a) produkty lecznicze w rozumieniu art. 2 ustawy Prawo farmaceutyczne;
 - b) wyroby medyczne w rozumieniu art. 1 ustawy o wyrobach medycznych;
 - c) produkty higieniczne rozumiane jako produkty kosmetyczne w rozumieniu art. 2 ust. 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) dotyczącego produktów kosmetycznych;
 - d) środki ochrony indywidualnej w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie środków ochrony indywidualnej;
 - e) surowce, składniki, materiały i półprodukty służące do wytwarzania produktów leczniczych i wyrobów medycznych we wskazanym wyżej znaczeniu;
 - f) inne produkty, oraz surowce, składniki, materiały i półprodukty służące do wytwarzania produktów higienicznych lub innych produktów, które mogą być wykorzystywane w związku z przeciwdziałaniem lub zwalczaniem skutków epidemii COVID-19, w tym takie produkty, które mogą być wykorzystywane na potrzeby ochrony osobistej;
- zwane dalej łącznie Produktami;
- 2) dostarczy Produkty na zasadach określonych w Umowie do podmiotów, które zostaną wskazane przez Ministra Zdrowia w trybie § 5 wraz z dokumentami wymaganymi przez prawo.

(akta kontroli str. 76-79)

2. Cele oraz założenia programu „Polskie Szwalnie” zostały zawarte w wewnętrznej korespondencji KPRM, odpowiedziach na pisma i na interpelacje parlamentarzystów oraz w opisie projektu „Polskie Szwalnie” zawartym w „Sprawozdaniu Zarządu z działalności ARP S.A. w 2020 r.”¹⁸.

W korespondencji wewnętrznej KPRM:

a) dyrektor Departamentu Instrumentów Rozwojowych KPRM¹⁹ w piśmie kierowanym do zastępcy dyrektora Departamentu Nadzoru i Kontroli KPRM²⁰ wskazała m.in., że „ARP S.A. jako spółka powołana do wspierania gospodarki i wyspecjalizowana we wspomaganiu polskich przedsiębiorców, m.in. zgodnie z kierunkami wskazanymi przez Rząd, w związku ze znacznymi brakami na rynku polskim i międzynarodowym, środków ochrony indywidualnej, a w szczególności masek ochronnych, kluczowych dla zapobiegania rozprzestrzeniania się wirusa, ARP S.A. zleciła ich wyprodukowanie w ramach projektu „Polskie Szwalnie”. (...) Należy zwrócić uwagę, iż działania ARP S.A. podejmowane w ramach projektu „Polskie Szwalnie”, wiosną 2020 r., były realizowane w szczególnych, nadzwyczajnych okolicznościach. Miały na celu wsparcie przedsiębiorców dotkniętych skutkami COVID-19, w tym ochronę miejsc pracy w licznych i niewielkich szwalniach oraz wyprodukowanie deficytowego w tamtym czasie asortymentu.

W odpowiedziach na pisma i interpelacje parlamentarzystów wskazano m.in., że:

a) założenia projektu „Polskie Szwalnie” zostały zrealizowane zgodnie z planem do końca czerwca 2020 r., w wyniku czego uchroniono tysiące miejsc pracy, a działające na rynku fabryki zapewniają krajową produkcję maseczek; dzięki temu istotna część niezbędnej w obecnych warunkach produkcji, realizowana jest w naszym kraju; w ramach projektu wyprodukowano 175 mln sztuk maseczek, z czego 70 mln sztuk szytych i 105 mln sztuk zgrzewanych (wyprodukowanych na zautomatyzowanych liniach produkcyjnych) – odpowiedź z 17 grudnia 2020 r. na interpelację poselską nr 12709;

b) prace nad projektem #PolskieSzwalnie zostały wszczęte przez ARP S.A. w drugiej połowie marca 2020 r. i stanowiły wykonanie poleceń Prezesa Rady Ministrów, na mocy których ARP S.A. rozpoczęła szereg działań związanych ze zwalczaniem SARS-CoV-2 – odpowiedź na pismo senatora RP z 1 marca 2021 r.;

c) blisko 38 mln sztuk masek zostało przekazanych do szkół we wszystkich województwach w Polsce, 4 mln sztuk zostało wysłanych na Białoruś w ramach pomocy humanitarnej oraz ponad 100 mln sztuk zostało przekazanych do magazynów Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych – odpowiedź z 31 marca 2021 r. na interpelację poselską nr 20751;

d) Integratorami w projekcie zostały wiodące krajowe firmy odzieżowe / tekstylne. Integratorzy korzystając z wypracowanych kontaktów w branży tekstylnej, współpracowali zarówno z podmiotami, z którymi współpracują na co dzień, a także ze szwalniami, które zgłosiły się do nich bezpośrednio lub poprzez ARP S.A. W projekcie koordynacją szycia maseczek w małych lokalnych szwalniach zajęły się takie firmy jak: Andrema Tex, EM Poland, LPP, Nife, 4F, Pako Lorente, Ptak, Modesta oraz Rascal. Były to firmy produkujące w Polsce i współpracujące z polskimi dostawcami. W ramach projektu wyprodukowano dwa rodzaje maseczek: medyczne (certyfikowane, zgodne z normą EN 14683) oraz higieniczne (szyte) – odpowiedź z 5 listopada 2021 r. na interpelację poselską nr 25535.

¹⁸ Zgodnie z wyjaśnieniami, działającego w zastępstwie Szefa KPRM, zastępcy Szefa KPRM, pismo nr DP.1740.13.2021.JPJ(1).

¹⁹ Dalej: dyrektor DIR.

²⁰ Znak DIR.WA.1740.1.2021.AMJ(2).

W dokumencie „Sprawozdanie Zarządu z działalności ARP S.A. w 2020 r.” w zakresie realizacji projektu #polskieszwalnie wskazano m.in., że: „16 kwietnia 2020 r. w Kancelarii Prezydenta został zainaugurowany Projekt #polskieszwalnie (...). Ponad 200 szwalni zostało zorganizowanych przez ARP S.A. w grupę produkcyjną pod przewodnictwem polskich producentów odzieży m.in.: 4F, LPP, Ptak, Pako Lorente, EM Poland, Rascal Industry, Modesta. (...) Wszystkie podmioty prowadzą działalność na terenie Polski, zatrudniają przede wszystkim polskich pracowników i w produkcji korzystają z krajowych dostawców (...)”.

(akta kontroli str. 7, 20-55)

3. W zakresie dokumentacji określającej cele oraz założenia przedsięwzięcia „Stalowa Wola” zastępca Szefa KPRM²¹ wskazała na informacje zawarte w odpowiedziach na pisma i na interpelacje parlamentarzystów, zgodnie z którymi:

a) fabryka w Stalowej Woli, produkująca maseczki ochronne, jest w pełni gotowa do produkcji. Obecnie znajduje się w niej dziewięć linii do produkcji różnych typów maseczek, w tym cztery linie produkcyjne maseczek medycznych typ I i II, cztery linie produkcyjne maseczek FFP2, jedna linia produkcyjna do produkcji maseczek FFP3. Takie zaplecze techniczne pozwoli na produkcję do 30 mln sztuk maseczek miesięcznie przy pełnym, trzymianowym, systemie pracy. (...) – odpowiedź z 17 grudnia 2020 r. na interpelację poselską nr 12709;

b) linie produkcyjne w Stalowej Woli nie wyprodukowały dotychczas masek, które zostałyby wprowadzone do obrotu. Jedyna produkcja związana była z testami maszyn i przygotowaniem produktu do procesu certyfikacji – odpowiedź na pismo senatora RP z 1 marca 2021 r.;

c) maszyny są przygotowane i testowane do docelowej produkcji maseczek. Obecnie przygotowanych jest dziewięć linii produkcyjnych (...). Maszyny zainstalowane w fabryce w Stalowej Woli są używane do produkcji testowych ilości masek w celu uzyskania niezbędnych certyfikatów. (...) ARP S.A. po uzyskaniu zamówień na maski, niezwłocznie przystąpi do ich produkcji. Aktualnie nasycenie rynku powoduje, że uruchomienie maksymalnej mocy produkcyjnych w przypadku braku możliwości zbycia wyprodukowanych masek, byłoby ekonomicznie nieuzasadnione. Dlatego rozruch produkcji różnego rodzaju masek uzależniony jest od pozyskania przez ARP S.A. stosownych kontraktów oraz bieżącego zapotrzebowania rynkowego (...) – odpowiedź z 31 marca 2021 r. na interpelację poselską nr 20784.

(akta kontroli str. 7, 9-10, 20-55)

4.1. Stosownie do zapisów wynikających z § 4 ust. 6 umowy z 6 maja 2020 r., ARP S.A. 12 sierpnia 2020 r., przedstawiła KPRM ofertę na maseczki medyczne typu II zgodnych z normą EN 14683 w ilości 105 000 000 sztuk z ceną jednostkową za sztukę w wysokości 1,07 zł netto + 8% VAT.

W związku z akceptacją oferty dyrektor DIR w KPRM wystąpił do Ministerstwa Zdrowia o wskazanie podmiotu odbierającego. Minister Zdrowia jako podmiot odbierający wskazał Agencję Rezerw Materiałowych, informując że dostawa będzie możliwa po skompletowaniu przez ARP S.A. dokumentacji towaru.

Jako odbiorców przedmiotowych maseczek wskazano wojewodów oraz Agencję Rezerw Materiałowych.

(akta kontroli str. 83-92, 239-240)

²¹ Działając w zastępstwie Szefa KPRM, pismo DP.1740.13.2021.JPJ(1).

4.2. W okresie od 31 sierpnia 2020 r. do 5 lutego 2021 r. ARP S.A. dostarczyła do podmiotu odbierającego wskazanego przez Ministra Zdrowia, tj. ówczesnej Agencji Rezerw Materiałowych²² 104 804 767 sztuk maseczek chirurgicznych trójwarstwowych zgodnych z normą EN 14683, w tym:

- 31 sierpnia 2020 r. – 31 896 900 sztuk maseczek – na protokole odbioru wskazano m.in., że produkty zostały przekazane w dniach 27-31 sierpnia 2020 r. bezpośrednio do wojewodów, zgodnie z ustaleniami pomiędzy Ministerstwem Zdrowia i Agencją Rezerw Materiałowych;
- 30 września 2020 r. – 27 774 900 sztuk maseczek;
- 29 stycznia 2021 r. – 29 848 967 sztuk maseczek;
- 5 lutego 2021 r. – 15 284 000 sztuk maseczek.

Odbierający nie wnosili zastrzeżeń dotyczących jakości, uszkodzeń, braków ilościowych produktów wskazanych w wykazie, zgodności produktów z wykazami zapotrzebowania. Wszystkie protokoły odbioru zostały podpisane przez przedstawiciela Spółki HOPI PL POLAND Sp. z o. o (podmiot działający w imieniu ARP S.A.) oraz przedstawiciela Agencji Rezerw Materiałowych.

(akta kontroli str. 84, 87, 90, 145-149)

4.3. Z tytułu dostarczenia przez ARP S.A. 104 804 767 sztuk maseczek medycznych KPRM zapłaciło ARP S.A. łącznie 117 716 714,30 zł²³ (brutto)²⁴. Cena netto za jedną sztukę maseczki medycznej została ustalona w wysokości 1,04 zł²⁵ (cena za jedną szt. maseczki medycznej po korekcie – pierwotnie było to 1,07 zł).

(akta kontroli str. 174-201)

Pierwotna cena za maseczki medyczne wynosząca 1,07 zł wyszczególniona przez ARP S.A. na fakturach z 15 i 29 września 2020 r.²⁶, 13 października 2020 r.²⁷, 15 lutego 2021 r.²⁸ i zaakceptowana przez KPRM, ustalona była na podstawie szacunkowych kosztów przedstawionych przez ARP S.A. Po przedstawieniu przez ARP S.A. ostatecznych kosztów związanych z wytworzeniem i dostawą maseczek medycznych, cena skorygowana przez ARP S.A.²⁹ do kwoty 1,04 zł, została zweryfikowana i zaakceptowana przez KPRM.

(akta kontroli str. 174-201, 245-275)

Zastępca Szefa KPRM³⁰ wyjaśniła, że: „różnica pomiędzy ofertowaną przez ARP ilością masek medycznych (105 mln) a faktycznie dostarczoną do podmiotów odbierających wynosiła 195 233 sztuk, co stanowiło zaledwie 0,18% planowanej dostawy. KPRM, wyjaśniając sytuację w trybie roboczym, uzyskała informację, że ARP S.A. dostarczyła całość posiadanego asortymentu. Uwzględniając fakt, że złożenie oferty miało miejsce w sierpniu 2020 r., a ostatnia partia masek została dostarczona pół roku później (luty 2021 r.) oraz niewielką różnicę, która nie miała

²² Aktualnie: Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych, dalej: RARS.

²³ W tym: 35 826 598,08 zł za dostawę 31 896 900 sztuk maseczek (faktura korygująca OSC/21000031 z 22.11.2021 r. do faktury OSZ/20000293 z 15.09.2020 r.), 31 196 767,68 zł za dostawę 27 774 900 sztuk maseczek (faktura korygująca OSC/21000030 z 22.11.2021 r. do faktury OSZ/20000311 z 13.10.2020 r.), 33 526 359,73 zł za dostawę 29 848 967 sztuk maseczek (faktura korygująca OSC/21000032 z 22.11.2021 r. do faktury OSZ/21000032 z 15.02.2021 r.), 17 166 988,80 zł za dostawę 15 284 000 sztuk maseczek (faktura korygująca OSC/21000033 z 22.11.2021 r. do faktury OSZ/21000033 z 15.02.2021 r.).

²⁴ Odpowiednio: netto: 108 996 957,68 zł i podatek VAT 8% - 8 719 756,61 zł.

²⁵ Cena za jedną szt. maseczki medycznej po korekcie – pierwotnie było to 1,07 zł.

²⁶ Dotyczy dostawy 31 896 900 sztuk maseczek medycznych.

²⁷ Dotyczy dostawy 27 774 900 sztuk maseczek medycznych.

²⁸ Dotyczy dostawy 29 848 967 sztuk maseczek medycznych oraz 15 284 000 sztuk maseczek medycznych.

²⁹ Fakturami z 22 listopada 2021r.

³⁰ Działając w zastępstwie Szefa KPRM, pismo DP.1740.13.2021.JPJ(16).

wpływu na zabezpieczenie generowanych potrzeb, KPRM nie uznała za zasadne, aby żądać od ARP S.A. pełnej realizacji oferty.”

(akta kontroli str. 229-230, 236-238)

4.4. Zastępca Szefa KPRM³¹ wskazała, że KPRM nie posiada informacji co do liczby sztuk maseczek medycznych i niemedycznych, będących w dyspozycji RARS na dzień 31 grudnia 2021 r. i 28 lutego 2022 r., z dostarczonych do tego podmiotu przez ARP S.A. w ramach projektu „Polskie Szwalnie”. Wskazała również, że według stanu na dzień 31 marca 2022 r. maski medyczne przekazane do RARS nie stanowiły rezerw strategicznych, natomiast maski niemedyczne zostały wprowadzone na stan rezerw strategicznych będących w dyspozycji RARS.

(akta kontroli str. 230-231, 238)

5.1. W ramach realizacji programu „Polskie Szwalnie” ARP S.A., stosownie do zapisów wynikających z § 4 ust. 6 umowy z 6 maja 2020 r., składała w KPRM oferty na maseczki higieniczne jednorazowego użytku (trójwarstwowe) wykonane z włókniny polipropylenowej z warstwą filtrującą meltblown (warstwa spunbond o gramaturze 15g/m², warstwa meltblown o gramaturze 25 g/m² oraz warstwa spunbond o gramaturze 20 g/m²) odpowiednio:

– 4 czerwca 2020 r. w ilości 4 mln szt., cena jednostkowa za szt.: 2,90 zł netto + 23%VAT.

W związku z akceptacją oferty dyrektor DIR w KPRM wystąpił do Ministerstwa Zdrowia o wskazanie podmiotu odbierającego. Minister Zdrowia jako podmiot odbierający wskazał Fundację Solidarności Międzynarodowej z siedzibą w Warszawie w celu wsparcia zwalczania epidemii na Białorusi.

– 1 lutego 2021 r. w ilości 17 000 szt., cena jednostkowa za szt.: 2,63 zł netto + 23%VAT.

W związku z akceptacją oferty dyrektor DIR w KPRM poinformowała, że wskazanie podmiotu odbierającego nastąpi przez Ministra Zdrowia, który 4 lutego 2021 r. wystąpił do ARP S.A. z prośbą o realizację dostawy 17 000 szt. maseczek niemedycznych higienicznych do Stowarzyszenia Projekt Poznań, z przeznaczeniem na potrzeby harcerzy, strażaków, osób bezdomnych oraz ubogich, w celu zapobiegania, zwalczania i przeciwdziałania COVID-19.

– 29 marca 2021 r. w ilości 550 000 szt., cena jednostkowa za szt.: 2,63 zł netto + 23%VAT.

W związku z akceptacją oferty dyrektor DIR w KPRM poinformowała, że wskazanie podmiotu odbierającego nastąpi przez Ministra Zdrowia, który 7 kwietnia 2021 r. wystąpił do ARP S.A. z prośbą o realizację dostawy 550 000 szt. maseczek niemedycznych higienicznych do Stowarzyszenia Projekt Poznań, z przeznaczeniem na potrzeby osób niesamodzielnych, bezdomnych oraz ubogich, w celu zapobiegania, zwalczania i przeciwdziałania COVID-19, w tym siedmiu domów pomocy społecznej w Poznaniu, czterech jadłodajni Caritas w Poznaniu, oraz stowarzyszeń i fundacji znajdujących się na terenie Poznania i województwa wielkopolskiego.

– 19 kwietnia 2021 r. w ilości 400 000 szt., cena jednostkowa za szt.: 2,63 zł netto + 23%VAT.

W związku z akceptacją oferty dyrektor DIR w KPRM poinformowała, że wskazanie podmiotu odbierającego nastąpi przez Ministra Zdrowia, który 23 kwietnia 2021 r. wystąpił do ARP S.A. z prośbą o realizację dostawy 400 000 szt. maseczek

³¹ Działając w zastępstwie Szefa KPRM, pismo DP.1740.13.2021.JPJ(16).

niemedycznych higienicznych do Związku Harcerstwa Polskiego Chorągwi Warmińsko-Mazurskiej Hufca im. „Straży Granicznej” w Kętrzynie, z przeznaczeniem do wykorzystania podczas organizacji akcji letniej oraz organizowanych imprez z młodzieżą w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2.

- 23 maja 2021 r. w ilości 63 901 952 szt., cena jednostkowa za szt.: 2,63 zł netto + 23% VAT.

W związku z akceptacją oferty dyrektor DIR w KPRM poinformowała, że wskazanie podmiotu odbierającego nastąpi przez Ministra Zdrowia, który 1 czerwca 2021 r. wskazał Rządową Agencję Rezerw Strategicznych jako podmiot odbierający wszystkie produkty zakupione na podstawie umowy z 6 maja 2020 r.

(akta kontroli str. 80-82, 93-113, 239-240)

5.2. W okresie od 3 czerwca 2020 r. do 30 października 2021 r. ARP S.A. dostarczyła do podmiotów odbierających wskazanych przez Ministra Zdrowia 66 812 482 sztuk maseczek niemedycznych, w tym:

- 3 i 4 czerwca 2020 r. – 4 000 000 sztuk maseczek ochronnych do Fundacji Solidarności Międzynarodowej w Warszawie;
- w lutym 2021 r. (na protokole odbioru brak wskazania daty) – 17 000 sztuk maseczek higienicznych do Stowarzyszenia Projekt Poznań w Poznaniu;
- 14 kwietnia 2021 r. – 550 000 sztuk maseczek higienicznych do Stowarzyszenia Projekt Poznań w Poznaniu;
- 12 maja 2021 r. – 400 000 sztuk maseczek higienicznych do Związku Harcerstwa Polskiego Chorągiew Warmińsko-Mazurska Hufiec im. Straży Granicznej w Kętrzynie;
- 30 września 2021 r. – 55 806 001 sztuk maseczek higienicznych do Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych Składnica w Resku. Odbierający wniósł zastrzeżenia dotyczące jakości opakowań (kartonów), sposobu ułożenia asortymentu na paletach oraz jego zabezpieczenia, ze względu na brak możliwości przeliczenia masek podczas dostawy (rozładunku) ilość przyjmowanych masek przyjmowano na podstawie dokumentów magazynowych firmy HOPI PL;
- 30 października 2021 r. – 6 039 481 sztuk maseczek higienicznych do Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych Składnica w Resku.

Poza dostawą 30 września 2021 r. odbierający nie wnosili zastrzeżeń dotyczących jakości, uszkodzeń, braków ilościowych produktów wskazanych w wykazie, zgodności produktów z wykazami zapotrzebowania. Wszystkie protokoły odbioru zostały podpisane przez przedstawiciela Spółki HOPI PL POLAND Sp. z o. o. (podmiot działający w imieniu ARP S.A.) oraz odbierających.

W przypadku dostawy maseczek higienicznych, do której przedstawiciel Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych Składnicy w Resku wniósł zastrzeżenia, w drodze wyjaśnień i działań naprawczych z dostawcą opakowania zostały podmienione lub naprawione. Ustalono również, że ilość maseczek została przeliczona, zweryfikowana i była zgodna z protokołem odbioru.

(akta kontroli str. 81-82, 91-92, 94, 99-100, 104-105, 109, 114-144, 150-157, 159-162)

Zastępca Szefa KPRM³² wyjaśniła, że: „poza zastrzeżeniami wskazanymi w protokole odbioru produktów z 30.09.2021 r., wniesionymi przez podmiot odbierający, czyli Rządową Agencję Rezerw Strategicznych, KPRM nie stwierdziła innych

³² Działając w zastępstwie Szefa KPRM, pismo DP.1740.13.2021.JPJ(16).

nieprawidłowości w odniesieniu do dostarczanych produktów”; „względem produktów (maseczki medyczne i niemedyczne) dostarczonych przez ARP S.A. w ramach realizacji Umowy nie były zgłaszane zastrzeżenia jakościowe”.

(akta kontroli str. 229-230, 236-237)

5.3. Z tytułu dostarczenia przez ARP S.A. 66 812 482 sztuk maseczek niemedycznych KPRM zapłaciło ARP S.A. łącznie 195 586 859,81 zł (brutto)³³. Cena netto za jedną sztukę maseczki została ustalona na 2,38 zł³⁴.

(akta kontroli str. 163-173, 202-227)

Pierwotna cena za maseczki niemedyczne wynosząca 2,63 zł wyszczególniona przez ARP S.A. na fakturach z 30 czerwca 2020 r.³⁵, 23 lutego 2021 r.³⁶, 21 kwietnia 2021 r.³⁷, 15 czerwca 2021 r.³⁸, 15 października 2021 r.³⁹, 10 listopada 2021 r.⁴⁰ i zaakceptowana przez KPRM, ustalona była na podstawie szacunkowych kosztów przedstawionych przez ARP S.A. Po przedstawieniu przez ARP S.A. ostatecznych kosztów związanych z wytworzeniem i dostawą maseczek niemedycznych, cena skorygowana przez ARP S.A.⁴¹ do kwoty 2,38 zł, została zweryfikowana i zaakceptowana przez KPRM.

(akta kontroli str. 163-173, 202-227, 247-275)

Zastępca Szefa KPRM⁴² wyjaśniła m.in., że: „(...) W listopadzie 2021 r. ARP S.A. dokonała końcowego rozliczenia kosztów poniesionych na dostarczenie produktów na podstawie umowy, w wyniku czego pierwotnie ustalone ceny zostały skorygowane w dół do 1,04 zł za maskę medyczną i 2,38 zł za maskę niemedyczną. W wyniku tego ARP S.A. przedstawiła faktury korygujące do opłaconych wcześniej faktur i po ich rozliczeniu dokonała zwrotu na rachunek KPRM łącznej kwoty 1 475 995,59 zł. W celu zweryfikowania wyliczonej przez ARP S.A. ostatecznej ceny masek medycznych i niemedycznych, KPRM wystąpiła o przekazanie informacji dotyczących sposobu wyliczenia przez ARP S.A. ostatecznych cen produktów. KPRM dokonała analizy otrzymanych zestawień. (...)”.

(akta kontroli str. 229, 232, 236, 240, 245-275)

6. Z określonej w umowie z 6 maja 2020 r. maksymalnej kwoty 400 000 000 zł. KPRM z tytułu dostarczenia 104 804 767 sztuk maseczek medycznych oraz 66 812 482 sztuk maseczek niemedycznych ARP S.A. zapłaciła łącznie 313 303 574,11 zł, tj. 78,33% maksymalnej kwoty środków możliwych do wydatkowania.

(akta kontroli str. 56-79, 163-227)

W umowie z 6 maja 2020 r. (§ 2 ust. 2) KPRM zagwarantowała sobie prawo kontrolowania postępu prac objętych przedmiotową umową, w szczególności przez żądanie od ARP S.A. niezwłocznego usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie jej wykonywania oraz przedstawienia, w wyznaczonym odpowiednim terminie, pisemnych lub ustnych wyjaśnień w sprawach objętych zakresem tejże umowy.

(akta kontroli str. 56-59)

³³ Odpowiednio: 159 013 707,16 zł (netto) i podatek VAT 23% - 36 573 152,65 zł.

³⁴ Cena za jedną sztukę maseczki niemedycznej po korekcie – pierwotnie było to 2,63 zł.

³⁵ Dotyczy dostawy 4 000 000 sztuk maseczek ochronnych (niemedycznych).

³⁶ Dotyczy dostawy 17 000 sztuk maseczek higienicznych (niemedycznych).

³⁷ Dotyczy dostawy 550 000 sztuk maseczek higienicznych (niemedycznych).

³⁸ Dotyczy dostawy 400 000 sztuk maseczek higienicznych (niemedycznych).

³⁹ Dotyczy dostawy 55 806 001 sztuk maseczek higienicznych (niemedycznych).

⁴⁰ Dotyczy dostawy 6 039 481 sztuk maseczek higienicznych (niemedycznych).

⁴¹ Fakturami z 22 listopada 2021r.

⁴² Działając w zastępstwie Szefa KPRM, pismo DP.1740.13.2021.JPJ(16).

KPRM pozostawiła ARP S.A. swobodę w doborze sposobu działań mających na celu osiągnięcie przedmiotu określonego umową, z uwzględnieniem zasobów organizacyjnych i pracowniczych posiadanych przez Agencję.

(akta kontroli str. 56-79)

KPRM, poza notatkami służbowymi sporządzanymi przez pracowników KPRM dokumentującymi m.in. faktyczny przebieg kolejnych etapów, tj. ofertowania maseczek, wskazywania przez Ministra Zdrowia podmiotów odbierających maseczki, dostawy maseczek do podmiotów odbierających i ich odbioru, wystawianych faktur i rekomendacji do dokonania płatności, a także protokołami odbioru i fakturami, nie przedstawiła innych dokumentów z ewentualnej kontroli postępu prac objętych umową z 6 maja 2020 r.

(akta kontroli str. 7-10, 80-228)

Zastępca Szefa KPRM⁴³ wyjaśniła, że: „poza działaniami opisanymi w notatkach służbowych przedstawiciele KPRM, wykorzystując postanowienia § 2 ust. 2 umowy z 6 maja 2020 r., wielokrotnie zwracali się w formie ustnej do wyznaczonych z ramienia ARP S.A. osób o przedstawienie wyjaśnień w sprawach objętych zakresem Umowy. Tego rodzaju kontakty miały miejsce w szczególności podczas rozliczania poszczególnych partii dostaw produktów. Ponadto, utrzymywane były również bieżące kontakty robocze mające na celu wymianę informacji odnośnie realizacji Umowy, w tym zakładanych asortymentów i terminów dostaw do podmiotów odbierających.”

(akta kontroli str. 229, 236-237)

W umowie z 6 maja 2020 r. (§ 3 ust. 2) KPRM zagwarantował sobie prawo oznaczania w zamówieniu minimalnego okresu ważności Produktów.

(akta kontroli str. 56-59)

KPRM nie przedstawiła dokumentów, z których wynikałoby określenie minimalnego okresu ważności, zamawianych w ARP S.A., maseczek.

(akta kontroli str. 8-10, 80-113)

Zastępca Szefa KPRM⁴⁴ wyjaśniła, że: „Wszystkie partie dostarczonych produktów realizowane były w trybie określonym w § 4 ust. 6 umowy, zgodnie z którym ARP S.A. składała KPRM oferty nabycia określonych produktów, a KPRM oferty te przyjmowała. Zgodnie z postanowieniami § 3 ust. 2 umowy, ARP S.A. była zobowiązana do zapewnienia dostarczenia produktów z okresem ważności umożliwiającym ich użycie do przeciwdziałania COVID-19 przez podmiot odbierający z uwzględnieniem przewidywanego czasu ich dostarczenia.

ARP S.A. składając KPRM 12 sierpnia 2020 r. ofertę nabycia 105 mln masek medycznych dołączyła do niej Deklaracje Zgodności potwierdzające spełnienie normy EN 14683 wymaganej dla masek medycznych stosowanych na terenie Europy. Deklaracja zgodności została sporządzona m.in. na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 lutego 2016 r. w sprawie wymagań zasadniczych oraz procedur oceny zgodności wyrobów medycznych⁴⁵. Uprawnienie KPRM do oznaczenia w odpowiedzi na ofertę minimalnego okresu ważności produktów na podstawie § 3 ust. 2 umowy posiada charakter fakultatywny. Zakupy produktów były dokonywane w warunkach wyższej konieczności wynikającej z pandemii COVID-19 i produkty te w znacznej części podlegały szybkiemu wydaniu, m.in. w ramach „akcji

⁴³ Działając w zastępstwie Szefa KPRM, pismo DP.1740.13.2021.JPJ(16).

⁴⁴ Działając w zastępstwie Szefa KPRM, pismo DP.1740.13.2021.JPJ(16).

⁴⁵ Dz. U. poz. 211.

szkoła”. Odnosząc się natomiast do dostarczonych przez ARP S.A. masek niemedycznych (higienicznych), należy wskazać, że według informacji przekazanej przez ARP S.A. w trybie roboczym, były one wytwarzane zgodnie z Wytycznymi Krajowego Konsultanta w dziedzinie chorób zakaźnych z dnia 9 kwietnia 2020 r., które nie przewidywały okresu ważności dla takich produktów. Ponadto w umowie wskazano, że atestowanie i certyfikacja nie dotyczą produktów wytworzonych z elementów określonych w § 1 ust. 1 lit. f umowy, tj. możliwych do wykorzystania na potrzeby ochrony osobistej, czyli masek niemedycznych. Mając powyższe na uwadze KPRM w odpowiedziach na oferty składane przez ARP S.A. nie wskazywała terminu ważności dostarczanych produktów.”.

(akta kontroli str. 229-230, 236-237)

W umowie z 6 maja 2020 r. (§ 3 ust. 3) KPRM zagwarantowała sobie prawo do wzywania ARP S.A. do dostarczenia w ciągu 10 dni roboczych, od dnia doręczenia wezwania, kopii odpowiednich świadectw dopuszczających do obrotu dany produkt lub innych właściwych dokumentów potwierdzających dopuszczenie do obrotu.

(akta kontroli str. 56-60)

KPRM nie przedstawiła dokumentów, z których wynikałoby, że w ramach realizacji umowy z 6 maja 2020 r. występowała do ARP S.A. o dostarczenie dokumentów opisanych w § 3 ust. 3 umowy.

(akta kontroli str. 8-10, 80-113)

Zastępca Szefa KPRM⁴⁶ wyjaśniła, że: „Zgodnie z postanowieniami § 5 ust. 11 pkt 3 umowy, ARP S.A. była zobowiązana do wydania podmiotowi odbierającemu wraz z produktami podlegającymi obowiązkowi certyfikacji, również właściwe atesty, certyfikaty lub inne dokumenty potwierdzające właściwości produktu oraz możliwość obrotu nimi na terytorium Unii Europejskiej. Do oferty złożonej przez ARP S.A. do KPRM 12 sierpnia 2020 r. dotyczącej nabycia 105 mln masek medycznych została dołączona dokumentacja potwierdzająca dopuszczenie tych produktów do obrotu. Mając na uwadze, że to na ARP S.A. ciążył obowiązek wynikający z § 5 ust. 11 pkt 3 umowy, KPRM nie sprawdzała, czy dokumenty potwierdzające dopuszczenie do obrotu produktów były dostarczane do podmiotów odbierających. Należy wskazać, że przekazywane do KPRM protokoły odbioru produktów nie zawierały żadnych zastrzeżeń w tym zakresie. Ponadto do KPRM nie wpływały informacje wskazujące na konieczność interwencji. Dodatkowo, KPRM posiadając certyfikaty na maski medyczne bezpośrednio z ARP S.A., nie miała potrzeby wzywania ARP S.A. w trybie § 3 ust. 3 umowy do ich dostarczenia”.

(akta kontroli str. 229-230, 236-238)

7. W zakresie realizacji przez ARP S.A. przedsięwzięcia „Stalowa Wola” Zastępca Szefa KPRM⁴⁷ wyjaśniła m.in., że: „KPRM w ramach działań związanych z wykonywaniem praw z akcji Skarbu Państwa w ARP S.A., nie była zaangażowana w realizację przez ARP S.A. przedsięwzięcia polegającego na zakupie linii do produkcji masek. Zarząd ARP S.A. nie zwracał się do Walnego Zgromadzenia o wyrażenie zgody na nabycie składników aktywów trwałych z przeznaczeniem na wyposażenie fabryki w Stalowej Woli, co zgodnie ze Statutem ARP S.A. musiałoby mieć miejsce w przypadku, gdy wartość nabywanych aktywów trwałych w rozumieniu ustawy o rachunkowości przewyższałaby kwotę 100 mln zł. W ramach prowadzonego

⁴⁶ Działając w zastępstwie Szefa KPRM, pismo DP.1740.13.2021.JPJ(16).

⁴⁷ Działając w zastępstwie Szefa KPRM, pismo DP.1740.13.2021.JPJ(16).

nadzoru właścicielskiego nad ARP S.A., pozyskiwano jedynie informacje o działaniach zmierzających do uruchomienia przez ARP S.A. produkcji masek medycznych w Stalowej Woli, które były wykorzystywane do udzielenia przez KPRM odpowiedzi na wystąpienia parlamentarzystów. Działania związane z realizacją przedsięwzięcia „Stalowa Wola” nie były również rozliczane w ramach umowy”.

(akta kontroli str. 229, 232, 236, 240-241)

W dniu 2 września 2021 r. KPRM otrzymała od ARP S.A. wniosek⁴⁸ o zwrot kosztów poniesionych na zakup linii do produkcji masek w kwocie 9 220 716,77 zł.⁴⁹

(akta kontroli str. 278-296)

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych⁵⁰ KPRM nie dokonała płatności za zakup maszyn do produkcji masek.

(akta kontroli str. 232, 241-242, 278-280)

Zastępca Szefa KPRM⁵¹ wyjaśniła m.in., że: „(...) Analiza katalogu działań wskazanych w poleceniach Prezesa Rady Ministrów (z 16 marca 2020 r., 2 kwietnia 2020 r., 21 kwietnia 2020 r.) rodziła wątpliwości co do możliwości jednoznacznego uznania, że zakup przez ARP S.A. linii do produkcji masek do fabryki w Stalowej Woli, mieści się w zakresie tego polecenia. (...) Po analizie wniosku ARP S.A. z 2 września 2021 r. obejmującego m.in. rozliczenie kosztów zakupu maszyn i materiałów służących do uruchomienia produkcji masek w zakładzie w Stalowej Woli, w odpowiedzi, 9 listopada 2021 r. KPRM wystosowała do ARP S.A. pismo wskazujące na konieczność przedstawienia dodatkowych informacji wraz z ewentualną modyfikacją wniosku. Do chwili obecnej⁵² nie otrzymano odpowiedzi na ww. pismo. Z uwagi na trwające uzgodnienia i brak ostatecznych rozstrzygnięć, KPRM nie dokonywała płatności za czynności objęte wnioskiem, w tym także rozliczenia kosztów zakupu maszyn do produkcji masek”.

(akta kontroli str. 229, 232, 236, 240-242, 276-277)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

⁴⁸ Złożony na podstawie art. 43 ust. 1 i ust. 2 w zw. z art. 44 ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zapewnienia funkcjonowania ochrony zdrowia w związku z epidemią COVID-19 oraz po jej ustaniu (Dz. U. z 2020 r. poz. 1493).

⁴⁹ Poza wskazaną kwotą z tytułu zakupu linii do produkcji maseczek, ARP S.A. wnioskowało o zwrot 195 763 931,95 zł z tytułu zakupu materiałów i towarów (m.in. masek, przyłbic, kombinezonów ochronnych, rękawic ochronnych) oraz o zwrot 6 914 197,68 zł z tytułu pozostałych kosztów i zobowiązań (m.in. koszty obsługi prawnej świadczonej na rzecz ARP S.A. w związku z realizacją poleceń Prezesa Rady Ministrów).

⁵⁰ Tj. do 15 kwietnia 2022 r.

⁵¹ Działając w zastępstwie Szefa KPRM, pismo DP.1740.13.2021.JPJ(16).

⁵² Tj. 31 marca 2022 r.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 3 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa NIK. Prawo zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, 14 czerwca 2022 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Marian Banaś

- //-

.....

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał: Wiesław Chabraszewski p.o. Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

.....
podpis